

Naslov: Pomoć privredi prepolovljena, javni dug mora da raste

3501

Pomoć iz državne kase, kroz subvencije privredi i poljoprivredi, biće značajno umanjena u narednoj godini, sudeći po predlogu zakona o budžetu za 2014. godinu. Uprkos tome, država i u idućoj godini planira da se značajno zaduži, i to čak više od pet milijardi evra. U prvim reakcijama ekonomisti navode da novo zaduživanje jeste veliko, ali i da se ne može smanjiti na kratak rok ukoliko država želi da nastavi da vodi brigu o svojim socijalnim funkcijama, kao i da vraća dugove kreditorima. Najdrastičnije će, kako je i najavljivano, biti smanjene subvencije privredi, maltene upola: s 15 milijardi dinara na 8,3. Baš kao što je i rekao novi ministar privrede, subvencije preduzećima će biti smanjene a nastaviće se finansiranje već preuzetih obaveza prema investitorima u ranije potpisanim ugovorima o subvencionisanju. Iako u predlogu budžeta o tome nema reči, u idućoj godini bi mogao biti formiran garancijski fond, što bi predstavljalo značajan zaokret u dodeljivanju novčane pomoći privredi. Naime, kako su još ranije najavljivali u Ministarstvu privrede, umesto direktnih subvencija pojedinim preduzećima kao do sada, buyetski novac bi ubuduće mogao biti trošen na garantovanje kredita privredi kod komercijalnih banaka, što bi domaćim preduzećima trebalo da snizi cenu zaduživanja. U obrazloženju budžeta se u tom smislu navodi da će se „nastaviti subvencionisanje kredita privredi u smanjenom obimu, prvenstveno za investicije i zapošljavanje, ali pretežno, ako ne isključivo, u partnerstvu s komercijalnim bankama i privatnim institucijama“. Biće smanjene i subvencije poljoprivredi, i to s 37,7 milijardi dinara, koliko su, po rebalansu buyeta iznosile u ovoj godini, na 34 milijarde. Drastično će biti snižene i subvencije turizmu, s 1,9 milijarde dinara na 306 miliona. S druge strane, Vlada se nije odlučila da toliko skreše državnu pomoć nekim drugim sektorima. Tako subvencije za železnicu, tačnije za možda najvećeg gubitaša srpske ekonomije „Železnice Srbije“, ostaju praktično na istom nivou nešto većem od 13 milijardi dinara, a subvencije za puteve se povećavaju sa 6,2 milijardi dinara na 7,7. Ogroman rast državne pomoći imaće sektor kulture, s 358 miliona na 7,7 milijardi, ali će valjda sav taj novac otići na finansiranje javnih servisa nakon ukidanja pretplate. Ipak, javni dug Srbije će i iduće godine nastaviti da raste, i to čak 662,6 milijarde dinara. Od toga se na emitovanje domaćih hartija od vrednosti odnosi 330 milijardi dinara, i još 68 milijardi na evroobveznice. Predviđeno je i uzimanje direktnih kredita vrednih 264 milijarde dinara. Na rashodnoj strani državne kase, samo na otplatu kamata za kredite dobijene u inostranstvu, u 2014. godini ćemo platiti 48 milijardi dinara i još devet milijardi na ime otplate kamate po aktiviranim garancijama, odnosno za kredite javnih preduzeća kojima je država bila garant. Ukupan novac za otplatu glavnice javnog duga – uključujući kredite stranih i domaćih kreditora i garancije, biće oko četiri milijarde evra, odnosno tačno 463,6 milijarde dinara. Ekonomista i član Fiskalnog saveta Vladimir Vučković ocenio je da je planirano zaduživanje u 2014. godini visoko, ali da je neophodno pošto je predodređeno otplatom rata ranijih dugova. Planirani iznos od oko 5,5 milijardi evra jeste visok, ali se ne može znatnije smanjiti na kratak rok – kazao je on, dok je ekonomista Miladin Kovačević ocenio da je „buyet je kalibriran onako kako je morao biti poštujući socijalne zahteve i ciljeve konsolidacije budžeta u smislu štednje